

Základné informácie zo zákona o ochrane osobných údajov

NR SR schválila dňa 30.apríla 2013 nový zákon o ochrane osobných údajov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2013. Novým zákonom sa ruší zákon č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov.

Zákon č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 84/2014 Z. z. (ďalej len "zákon o ochrane osobných údajov)

Vzhľadom k tomu, že zákon je veľmi rozsiahly a aplikácia v praxi závisí vždy od posúdenia konkrétneho prípadu, predkladám základnú informáciu čo zákon upravuje, čo všetko je považované za osobné údaje a vysvetlenie niektorých základných pojmov:

Zákon upravuje

- a) ochranu práv **fyzických osôb** pred neoprávneným zasahovaním do ich súkromného života pri spracúvaní ich osobných údajov,
- b) práva, povinnosti a zodpovednosť pri spracúvaní osobných údajov fyzických osôb,
- c) postavenie, pôsobnosť a organizáciu Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky.

Zákon sa vzťahuje na každého, kto spracúva osobné údaje, určuje účel a prostriedky spracúvania alebo poskytuje osobné údaje na spracúvanie.

Zákon sa vzťahuje na osobné údaje systematicky spracúvané úplne alebo čiastočne automatizovanými prostriedkami spracúvania alebo inými ako automatizovanými prostriedkami spracúvania, ktoré sú súčasťou informačného systému alebo sú určené na spracúvanie v informačnom systéme.

Osobnými údajmi sú údaje týkajúce sa určenej alebo určiteľnej fyzickej osoby, pričom takou osobou je osoba, ktorú možno určiť **priamo alebo nepriamo**, najmä na základe všeobecne **použiteľného identifikátora** alebo na základe jednej či viacerých charakteristík alebo znakov, ktoré tvoria jej fyzickú, fyziologickú, psychickú, mentálnu, ekonomickú, kultúrnu alebo sociálnu identitu.

Na účely tohto zákona sa rozumie:

- **dotknutou osobou** každá fyzická osoba, ktorej sa osobné údaje týkajú, *(len fyzická osoba)*
- **prevádzkovateľom** každý, kto sám alebo spoločne s inými **vymedzí účel** spracúvania osobných údajov, určí **podmienky ich spracúvania** a spracúva osobné údaje **vo vlastnom mene**; ak účel, prípadne aj podmienky spracúvania osobných údajov ustanovuje zákon, priamo vykonateľný právne záväzný akt Európskej únie alebo medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná, prevádzkovateľom je ten, kto je na plnenie účelu spracúvania za prevádzkovateľa ustanovený alebo kto spĺňa zákonom, priamo vykonateľným právne záväzným aktom Európskej únie alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná, ustanovené podmienky, **(UKF ako právny subjekt je prevádzkovateľ)**.

Spracúvať osobné údaje vo vlastnom mene môže len prevádzkovateľ. Prevádzkovateľ spracúva osobné údaje spôsobom, ktorý je v súlade s dobrými mravmi, a to len na vymedzený alebo ustanovený účel.

- **oprávnenou osobou** každá fyzická osoba, ktorá prichádza do styku s osobnými údajmi v rámci svojho pracovného pomeru, štátnozamestnaneckého pomeru, služobného pomeru, členského vzťahu, na základe poverenia, zvolenia alebo vymenovania, alebo v rámci výkonu verejnej funkcie, a ktorá spracúva osobné údaje v rozsahu a spôsobom určeným v poučení v zmysle zákona.

Prevádzkovateľ môže spracúvať osobné údaje len na základe:

1. priamo vykonateľného právne záväzného aktu Európskej únie,
2. medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná,
3. ustanovení tohto zákona alebo
4. osobitného zákona, alebo
5. na základe súhlasu dotknutej osoby.

Osobné údaje možno spracúvať:

- a) bez súhlasu dotknutej osoby
- b) so súhlasom dotknutej osoby

Zákon uvádza v jednotlivých paragrafoch ktoré osobné údaje a za akých podmienok je možné spracovávať bez súhlasu dotknutej osoby, ktoré so súhlasom, na ktoré sa vzťahujú výnimky a zvlášť vymedzuje osobitné kategórie osobných údajov, na ktorých spracovanie zákon stanovuje prísnejšie kritériá.

Napríklad - biometrické údaje zákon zaraďuje medzi osobitné kategórie osobných údajov, ktoré sú považované za citlivé osobné údaje. Na spracúvanie týchto osobných údajov zákon kladie prísnejšie kritériá, nakoľko miera rizika a nebezpečenstva zneužitia, neoprávnených zásahov a porušovania práv a slobôd (najmä práva na ochranu osobných údajov a súkromia) dotknutých osôb pri ich spracúvaní je kvalitatívne vyššia.

Biometrickým údajom podľa zákona je osobný údaj fyzickej osoby označujúci jej biologickú alebo fyziologickú vlastnosť alebo charakteristiku, na základe ktorej je jednoznačne a nezameniteľne určiteľná; biometrickým údajom je najmä odtlačok prsta, odtlačok dlane, analýza deoxyribonukleovej kyseliny.

Biometrické údaje je možné spracovávať, ak to upravuje konkrétny zákon, alebo na základe súhlasu dotknutej osoby, pričom prevádzkovateľ musí dodržať konkrétne bezpečnostné opatrenia a zabezpečiť likvidáciu osobných údajov v zmysle ustanovení zákona o ochrane osobných údajov.

Úrad na ochranu osobných údajov je orgánom štátnej správy s celoslovenskou pôsobnosťou, ktorý vykonáva dozor nad ochranou osobných údajov a podieľa sa na ochrane základných práv a slobôd fyzických osôb pri spracúvaní ich osobných údajov a zároveň vykonáva kontrolnú činnosť a môže uložiť pokuty za porušenie zákona, ktoré sú vymedzené v zákone v rozmedzí od 300 do 200 000 €.

Podmienky spracúvania osobných údajov v rámci UKF sú stanovené hlavne v Zákone č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách, v Bezpečnostnom projekte, v Smernici č. 22/2014 na ochranu osobných údajov, v Smernici č. 47/2015 o používaní kamerového systému, v Smernici č. 10/2008 o používaní IKT na UKF.

Za prevádzkovateľa t. j. UKF je poverená výkonom dohľadu nad ochranou osobných údajov **Ing. Masariková**, personálno-právne oddelenie, ktorá vykonala skúšku na Úrade na ochranu osobných údajov na výkon funkcie zodpovednej osoby. V prípade nejasností pri akýchkoľvek otázkach z oblasti ochrany osobných údajov pri stanovení účelu, rozsahu, oprávnenosti, zákonnosti, likvidácie spracovávaných údajov napr. aj pri podávaní projektov, je dôležité prekonzultovať niektoré záležitosti s uvedenou zodpovednou osobou.

Tieto základné informácie vyplývajú z doteraz platného **Zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 84/2014 Z. z.**

Dňa 27.4.2016 bolo schválené nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov GDPR (General Data Protection Regulation). V súčasnosti Úrad na ochranu osobných údajov pripravuje nový zákon s predpokladanou účinnosťou od 25. 05. 2018.

